

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК АМЕРИКИ ОГОЛОСИВ БОЙКОТ

Київ (УНІАР). — Тут в суботу, 4-го грудня, працівники амбасад ЗСА у Києві повідомили що від півночі з 4-го на 5-те грудня Національний Банк ЗСА відмовився приймати платіжні документи від банків країн СНД.

Експерти Міжнародного валютного фонду прийшли до висновку, що значний гальмуючий вплив на світову економіку мають держави, що постали після розвалу СССР. За темпами інфляції ці країни досягли світових «рекордів». Якщо споживчі ціни у західних державах цього року збільшилися на 3 відсотки, то в країнах СНД — на 940 відсотків. Тут слід чекати сильного падіння виробництва і стрімкого зростання безробіття. Більшість країн СНД вийшли з рубльової зони і намагалися запровадити свою валюту, але їхній досвід, особливо України, показує, що фінансова незалежність не гарантує від швидкого зросту ціни.

Голова представництва Міжнародного банку реконструкції і розвитку в Україні Даниїл Кауфман пояснив: «Наша допомога повинна потрапляти в «добрі руки, які зможуть ефективно її використовувати. Усього фінансову нестабільність, гіперінфляцію, несприятливий режим зовнішньої тор-

ВІДБУВСЯ ЧЕТВЕРТИЙ З'ЇЗД

Київ (УНІАР). — Тут в суботу, 4-го грудня, відбувся 4-ий З'їзд Всеукраїнського Товариства «Просвіта» ім. Т. Шевченка, у якому взяли участь понад 400 делегатів — представників різних партій, організацій, об'єднань України та східної і західної діаспори. Серед них відомі державні, громадські і політичні діячі: Микола Жулинський, Іван Драч, Роман Іванчук, Дмитро Павличко, Михайло Горинь, Тарас Гунчак, Лево Лук'яненко та багато

Відкривається мистецька галерея „Хризанта“

Джерзі Сіті, Н.Дж. (О. К.). — Не багато вже і нас мешканців Нью Йорку та околиці пригадає ті роки, коли в приміщенні Товариства „Самопоміч“ при Другій авеню св. о. Ольга Соневицька провадила, своєрідну, але постійну, галерею мистецьких картин наших мистців. Скільки разів ми ходили поглянути там на нові скарби та й покупили заходили радо в пошуках за добрими картинами.

Тому з приємністю вітаємо тепер ідею продовження цієї галерії, за яке взялася молода, зацікавлена українським мистецтвом людина, Хризанта Камінська-Гентиш, що вже від деякого часу займається невдалим, але завдячним, завданням ширення українського мистецтва серед своїх та чужих.

У відвідинх в редакції про відкриття галерії в приміщенні Товариства „Самопоміч“, 98 Друга авеню, Х. Камінська-Гентиш представила нам свої плани та подала довгий список художників, твори яких вона матиме у галерії.

Перш усього довідуємося, що постійна її галерея, якої відкриття відбудеться в неділю, 12-го грудня, о год. 1:30 по полудні, буде доступна для всіх, а тепер коли ця діяльність „дошлішого“ Нью Йорку стає щораз більше престижною і популяр-

Х. Камінська-Гентиш
в редакції „Свободи“

ною, вона рахує на те, що відповідно влаштована виставка з мистецькими творами не лише картин, але й кераміки, нашийників та інших добрим шукатиме о неукраїнських притягачів мистецьких речей і спонуляти до українську творчість серед чужинців.

Знаємо із минулого, що Х. Камінська-Гентиш вже від довгого часу займається популяризацією наших художників із ЗСА та України на різних фестивалях, ярмарках та інших імпрезах, де виставляють наше мистецтво. Постійна галерея — це вже дальший крок у напрямі її зацікавленості

ЗВЕРНЕННЯ До української громади у ЗСА

Ще з початком жовтня ц.р. Координаційний Комітет Допомоги Україні (ККДУ), у підготовці допомоги Україні у передвиборчий час, звернувся до всіх співпрацюючих комітетів, товариств та установ у ЗСА із закликом розпочати збіркові акції серед свого членства та ширшої громади. Українська громада в ЗСА, яка чітко стоїть на самостійницьких позиціях щодо побудови демократичної України, вважає, що цей передвиборчий час є найкраща нагода допомогти організаціям, які обстоюють самостійність, демократизацію суспільства та вільну економічну розбудову України.

ККДУ, який з великим успіхом співпрацював та координував допомогу Україні у критичний період перед референдумом 1-го грудня 1991 року, бажає використати свій досвід для успішного переведення нових акцій.

Відрадиним явищем є позитивний відгук громад та організацій на наш заклики. ККДУ вже навізало контакти із демократичними провідниками при новоствореному центрі у Києві, який займатиметься сприянням демократії та державності України. При цьому комітеті будуть діяти представники ККДУ, щоб запевнити найбільш ефективну допомогу Україні у цей вирішальний час, яка не хestе законами України і ЗСА.

Екзекутива ККДУ заохочує усіх в українській громаді ЗСА щиро підтримати збірні комітети у своїх громадах. ККДУ нададі співпрацюватиме та допоможе координувати усі дії, які скеровані на утвердження самостійності демократичної України.

Для тих, які далеко віддалені від метрополітальних осередків і бажують безпосередньо переслати пожертву, подаємо адресу ККДУ: Coordinating Committee to Ukraine, 71 Collingwood Rd., Maplewood, N.J. 07040.

Екзекутива ККДУ

В Україні

КИЇВ. — У Міністерстві Юстиції України зареєстровано нову громадську організацію — Спілку Творчої Молоді України „Ліга Аркіш“. Діяльність нової організації спрямована на створення умов для безпосередньої участі талановитої творчої молоді у відродженні та розвитку духовних і культурних цінностей українського народу. У планах „Ліги Аркіш“ — популяризація високого мистецтва в традиціях національної української школи, забезпечення умов для творчого розвитку особистості, організація постійного обміну між мистцями, мистецьких молодечих виставок. Президентом СТМУ обрано Ганну Клименко.

ОДЕСА. — У приміщенні Літературного Музею розпочала працю виставка „Американський захід: мити та реальність“. Виставка організована амбасадой ЗСА з участю Управління Культури України та дирекції Літературного Музею. На відкритті виставки перший секретар амбасад ЗСА в Україні у справах друку, преси та культури Джон Бранн назвав це „першим кроком у напрямі співробітництва між Оделою та амбасадой ЗСА“.

СУМІ. — На засіданні обласної організації Партії Зелених України вирішено провести власне розслідування „у справі викрадення державою грошових заощаджень мешканців області“. Керівник ПЗУ заявив про початок з свого боку активної боротьби за повернення громадянам обласної влади грошей, що обласні знецінилися внаслідок інфляції. Працівники міліції області виявили шахраїв серед працівників Троїцького відділу банку „Україна“ на Сумщині. Вони займалися махінаціями під час обміну валют. Розпочато слідство.

КИЇВ. — Вільні профспілки України оприлюднили заяву, де сказано: „Президент України виявився нездатним розпочати реформи, коли народ не довіряє партіям та рухам. Саме вільні профспілки є тою демократичною установою в Україні, яка не словами, а діями доводить, що на першому місці у них стоїть захист інтересів людини праці, пенсіонерів та студентів. Вільні профспілки заявляють про свою участь у передвиборчій кампанії 1994 року“.

ЧЕРНІВЦІ. — Тут зменшено апарат обласної державної адміністрації майже на третину, у зв'язку з чим звільнено переважно прихильників Руху та інших демократичних об'єднань. Обласна організація Руху скерувала заяву до Президента України з вимогою поновити посаду заступника представника Президента з гуманітарних питань.

АНАНІЇВ, Одеська область. — На спільній нараді козацької паланки, організації НРУ та товариства „Просвіта“ вирішено створити єдиний блок, мета якого — об'єднання демократичних сил району напередодні виборів до Верховної Ради України.

Республіканці критикують реформу Б. Клінтона

Вашінгтон. — Минулого вівторка республіканці-законодавці обидвох палат Конгресу зустрілися з виборцями у 24 різних стейтах, щоб поділитися думками про реформу системи охорони здоров'я, яку запропонував президент Білл Клінтон. „Ми хотіли б, щоб всі знали, перше, про наше ставлення до плану Президента, а подруге, про те, що крім його плану існують й інші“, — сказав голова Крайового комітету Республіканської партії Гейл Барбур, один з ініціаторів зустрічей республіканців з виборцями. „Американці повинні знати, — продовжував Г. Барбур, — що різниця між нашими поглядами і поглядами Клінтона не в деталях, а в принципі“.

На зустрічах з виборцями республіканці звертали увагу на те, що план Клінтона передбачає вмішування Уряду у справи приватних компаній і в справи лікарів. А, як зауважив на зборах у Вілмінгтоні, Делавер, конгресмен Майкл Кессл, „все, до чого доторкнеться федеральний Уряд, перестас функціонувати“.

Виступаючи у Синсиннаті, Огайо, конгресмен-республіканець Роб Портмен попередив слухачів: „Втілення в життя плану Клінтона приведе до звільнення з праці. Я вважаю, що його план — чергова програма соціальної допомоги, яка буде функціонувати за рахунок платників податків“.

У кількох місцях, де виступали законодавці-республіканці, прихильники плану Клінтона хотіли перешкодити їм і не допустили до виступу. У Піттсбурзі, Па., тих, хто йшов на зустріч з конгресменом-республіканцем Ріком Сантором, зустрічали демонстранти з плакатами: „Є лише один план — план Клінтона!“

Білий Дім вів себе дипломатичніше. Джефф Елдер, один із пресових секретарів Президента, заявив журналістам, що його шеф „вітає будь-які дебати“.

У вівторок, 7-го грудня, Перша леді прибула у Бостон, де сенатор Едвард Кеннеді, демократ з Массачусетса, та інші законодавці-демократи зустрілися з виборцями, щоб обговорити план Клінтона.

У Гонолулу відбулася 25-та Конвенція Славистів

Гонолулу, Гаваї (Л. Рудницький). — Гавайські острови — одне з найкращих місць у світі, але на науковий конгрес воно надається мало. Забавою там спокую: багато людські зосередитися на наукових проблемах, коли мантиї її лагідне гавайське сонце, білий, м'який пісок, пляжі, на якій в лагідному вітрі колихаються пальми, і блакитно-зелена глибина Тихого океану. Це й, мабуть, причина, чому по мимому рекордового числа учасників — згідно з програмою було їх понад 1,150, — що брали участь у 352-ох сесіях чи засіданнях, деякі зосталися відбувалися перед порожніми аудиторіями.

Як і в минулих конвенціях, цього року українська наука була відносно добре заступлена. Зі згаданих 352 сесій і засідань, 11 були в цілому присвячені українській проблематиці. Крім того українські науковці брали участь у поодиноких сесіях із більш загальною тематикою. Всіх українців на конвенції було понад 30.

Конвенція тривала від 19-го до 22-го листопада ц.р. Тут слід заважити, що українські науковці мають добре розвинутий еспріт де соєрс — вони ходять, часто просто і з почуття обов'язку, на виступи своїх колег. Траплялося, що під час однієї загальної слов'язнозвучної сесії зала опорожніла зразу, після виступу ученого-українця — слухачі подавали довшої сесії слухати доповідь на іншу українознавчу тему.

Українознавчі сесії включали дві конференції, що їх зорганізувало НТШ у ЗСА. Перша з них була присвячена полярності думки в модерній українській літературі. У цій конференції взяли участь Богдан Клід (Альбертський університет, Канада) з доповіддю про Гринченка й Драгоманова, Лариса Оніщенко (Прінстонський дослідницький центр, ЗСА) з короткою аналізою п'єси Валерія Шевчука, а Тома Бйрд (Квінс коледж) відчитав доповідь Івана Фізера (Ратгерський університет) про нові напрями в українській критиці; сесією проводив Леонід Рудницький (Лондонський університет, ЗСА). Друга сесія НТШ про

ходила у вигляді круглого стола; її темою була важлива проблема сучасної української культури, а саме: український правопис і проблеми перекладу, трансляції та вироблення технічної термінології українською мовою. При допомозі світлових матеріалів, обширну аналіз цієї проблеми зробив Олександр Біланюк (Свартмор коледж), а Л. Рудницький і Л. Оніщенко в доповідях і прокоментували його виступ. У дискусії, яка розгорнулася після виступів панелістів, брало участь чимало осіб, між ними Данило Гузар-Струк (Торонтський університет), який висловив чимало цікавих спостережень на підставі свого досвіду редагування англоукраїнської лексикої українознавства, що недовго побачила світ.

Українознавчі сесії на історично-політичні теми включали: „Політична культура й ідентичність в расійській Україні й Росії“, що нею провадив Ганс Йонах Торке (Вільний університет, Берлін), і в якій брали участь Франко Синин, Зенон Когут (оба з Альбертського університету) і Дейвід Фрік (Каліфорнійський університет, Берклі), а дискусантом був Генрі Е. Брейд (Каліфорнійський університет, Санта Барбара), і сесію присвячену поліції в Україні й Росії після розвалу союської імперії, якою проводив З. Когут; учасниками сесії були: Мар'яна Рубчак (Валларайо університет) і Дейвід Марплс (Альбертський університет), а дискусантом служила Ольга Андрієвська (Третонський університет, Канада).

До цієї категорії слід зарахувати теж сесії під назвою „Харков/Харків: Грані російської й української культури“, що нею проводив В. Дмитришин (Портленд, Стейтський університет), а коментатором служила Зенна Сохор (Кларк університет). Ця сесія відзначилася тим, що її два головні прелегенти, Анан Кімбалл (Орегонський університет) і Рікс А. Вейд (Джонс Мейсон університет), були неукраїнського походження. Віталій Тимофєєв з Харківського університету (Харківський університет, ЗСА). Друга сесія НТШ про

КРАЇНИ АЗІЇ ВИСТУПАЮТЬ ПРОТИ ТОРГОВЕЛЬНОГО ДОГОВОРУ

Сеул. — Як інформувало агентство Ассошіейтед Пресс, тисячі південнокорейських селян, представників опозиції і студентів зібравися в столиці країни, щоб висловити протест проти підписання урядом міждержавного угоди щодо митних тарифів і торгівлі. В кінці минулого тижня делегація Південної Кореї на переговорах в Женеві під тиском Заходу погодилася на невідкладно для країни сільсько-господарську угоду в рамках міждержавного договору. Згідно з угодою, збільшиться імпорту рису на корейський ринок.

В демонстрації взяли участь понад 40,000 селян з усієї країни, уряд змушений був викликати додаткові сили правопорядку з провінцій, проте 14,000 поліцейських не змогли перешкодити антиамериканським акціям, що їх організували сеульські студенти. Між іншим, вони привезли на площу солони у рису, накрили її американським прапором і підпалили, скандуючи: „Янки, забирайтеся геть!“

Того ж дня, у вівторок, 7-го грудня, на пресовій конференції представники опозиції трактували дії влади як зраду інтересів народу. Спостерігачі годяться в

тим, що селянські протести можуть стати найбільшою проблемою для президента Кім Ен Сама. Причина полягає в тому, що рис є головною харчем для 44 мільйонів південних корейців і першим джерелом прибутку для шесті мільйонів виробників цієї культури. Однак ціна на корейський рис в чотири-п'ять разів перевищує ціну на світовому ринку, тому імпорту рису зерно спричинить розорення більшості селянських господарств.

Тим часом і Японія, яка мала намір підписати сільсько-господарську угоду в рамках міждержавного торговельного договору і також відкрити свій ринок для імпорту рису, заявила, що може переглянути це рішення. Уряд Мірігіро Госокави, використавши можливість, коли японські фермери одержали дуже низький врожай рису, пообіцяв відкрити ринок в найближчі тижні. Проте несподівано це рішення збалокувало партнерів з числа урядової коаліції — соціалісти. Генеральний секретар партії Морігурі Токіта вимагає від уряду відмовитися від попередніх обіцянок, інакше соціалісти вийдуть з коаліції.

Сирія відмовляється йти на поступки

Дамаск, Сирія. — У вівторок, 7-го грудня, сирійський уряд заявив, що візиту державного секретаря ЗСА Воррена Кристофера нічого не змінить в позиції Дамаску щодо мирного договору з Ізраїлем. Поки ЗСА не підтримають сирійських вимог про негайне повернення Голанських висот, уряд країни не має наміру підписувати мирний договір з Ізраїлем.

„Сирія, — пише газета „Таймс оф Сирія“, — залишиться борець на шляху близькохільного урегулювання, поки американська Адміністрація не гарантує певних поступків зі сторони Тель Авіву“. Газета вказує, що у переговорах з В. Кристофером президент Гасфел Ассад відкинув компромісний варіант Ісхака Рабіна, що його передав американський державний секретар. Ізраїль запропонував вивести своє військо і віддати Сирії Голанські висоти за чотири етапи. В обмін за це І. Рабін зажадав негайно укласти мирний договір.

„Позиція Кристофера на Близький Схід провалилася“, — твердить газета „Таймс оф Сирія“. В усякому разі, продовжує донати його переговори з арабськими лідерами не принесли бажаних результатів. Кристофер так і не добився поступок з боку Сирії і незрозуміло, до яких результатів приведуть його переговори з керівниками Палестинської визвольної організації. Єдине, що вдалося добитися Кристоферові, це обіцянка сирійського уряду допомогти вивести до Ізраїлю військовослужбовців, які пропали безвісти під час ливанської кампанії 1982 року. Крім того Кристофер добився обіцянки сирійського президента вивести з країни ще 1,200 жидів.

Коментатори підкреслюють, що ізраїльсько-палестинські переговори, незважаючи на запевнення обох сторін, поки що стоять на місці. Причиною, як вважають, є різке загострення становища на контрольованих територіях. Однак прем'єр-міністр Ізраїля Ісхак Рабін заявив, що переговори з ПНВ будуть продовжені і ніякої акції посередництва не перешкождать прагненню Ізраїля до миру на Близькому Сході.

В АМЕРИЦІ

ОДНА З АМЕРИКАНСЬКИХ летунських компаній „Трансворлд Ейрлайнс“ починає продавати квитки за знижкою. Як повідомили газети, квитки за зниженими цінами зможуть купити пасажирів на всіх головних внутрішніх лініях в період від 6-го січня до кінця березня наступного року. За прикладом „Трансворлд Ейрлайнс“ пішли інші лінії — „Американ Ейрлайнс“ і „Юнайтед Ейрлайнс“. Максимальна знижка, з якою будуть продаватися квитки, становить 25 відсотків, а на окремих маршрутах може досягати 35 відсотків. Але для того, щоб скористатися нею, пасажир повинен виконати ряд умов, зокрема, купити квиток до вівторка, 7-го грудня. Ще одна умова, щоб уникнути великих втрат, в тому, що куплені за зниженими цінами квитки не можна повертати.

11-ГО ГРУДНЯ НА АВКЦІОНІ в Нью Йорку, в мангеттському відділі відомої фірми „Сотбі“, будуть виставлені рідкісні предмети, зв'язані з космічною тематикою, що прибули з колишнього Союзу. Крім скафандрів советських космонавтів або такої рідкості, як скафандр космічного корабля „Союз ТМ-10“, будуть представлені на продаж цінні документи, що кидать світло на події, зв'язані з програмою освоєння космосу советськими вченими. До найбільш цікавих — не так для колекціонерів, як для дослідників історії науки — відноситься щоденник Василя Мішина, який довгий час очолював советську програму освоєння космосу.

(Закінчення зі стор. 1)

Конечність економічної співпраці

Ми є свідками цікавого явища ніби на перший погляд суто економічного, а насправді цілого комплексу складного життя сучасних країн і народів у зв'язку із зростом населення, із розвитком промислу та загостренням суперництва високопромісловених країн у ділянці міжнародної торгівлі. Всі ті нові чинники просто силують великі і малі держави організуватися у бльоки із спільними інтересами розвитку й оборони своїх економічних інтересів. Це не випадково відбулася у минулому тижні вже друга з черги триденна конференція Чорноморської Асамблеї — 9-ти країн чорноморського обшору, з яких не було на тій конференції тільки Росії.

Має вже свою історію Європейська економічна співнота, яка охоплює 18 країн і пірнула у поважні внутрішні суперечки на тлі амбіцій так тісно пов'язати ті країни економічно, що воно загрожило політичній суверенності — не тільки скасувати пашпортні візи для громадян членських країн та скасувати митні бар'єри, але й завести одну валюту з одним центральним банком. У минулому тижні закінчилася затяжана кампанія довкола підписання цього президентом Джорджем Бушем договору про скасування митних бар'єрів у торгівлі ЗСА, Канади і Мексики. Президент Білл Клінтон захопився тією ідеєю і прийняв ратифікацію цього договору Конгресом як велику особисту перемогу. Безпосередньо після того пробував поширити таку концепцію безмитної торгівлі і на азійські країни — покищо ті заходи тільки у підготовчій стадії, але вони зразу зустріли поважну перешкоду у дуже різному розумінні комуністичного Китаю — що таке людські і громадські свободи, без яких важко увести собі таку свобідну міжнародну співпрацю у ділянці торгівлі.

Ясно, що Україна особливо зацікавлена у співпраці з усіма країнами Чорноморської зони, бо її економіка, поруйнована комуністичною системою і комуністичними партократами, які під перемальованими вибісками залишилися на керівних становищах всього фабричного виробництва. Поруч із Україною такі країни, колишні членські країни ССРСР, як Азербайджан, Вірменія, Грузія і Молдова — також бідні. Бідні колишні советські сателіти Болгарія і Румунія. Греція і Туреччина пов'язані із західною економікою, але вони економічно послабили з утратою колишнього свого політичного престижу. І тому всі вони линуць до такої співпраці. У такому складі цієї Асамблеї Росія найсильніша своїми природними багатствами, своїм промислом і давнім апаратом. А втім, Росія — як це Україна найкраще знає — зацікавлена в тому, щоб почерез економіку осягнути й політичні користі, що мусить зустрічати спротив інших країн.

Пригадуємо один із проектів Економічного союзу Росії, України і Білорусі, в якому — за російською концепцією — мала би існувати у тих трьох державах спільна валюта із Центральним банком у Москві, мала би існувати спільна закордонно-торговельна політика, — що очевидно, було несприйнятливим планом, який вдаряв в основи політичної незалежності. Нам невідомі причини, чому на тій минулотижневій сесії у Києві не було репрезентантів Росії, але можна здогадатися, що воно пов'язане із загостреною ситуацією між Києвом і Москвою у зв'язку зі застереженням Верховної Ради України щодо ратифікації договору СТАРТ-1 про обмеження ядерної зброї. Коли ця ж справа виринула на цій економічній нараді у Києві — мудро спрещував її голова Верховної Ради Іван Плющ: ядерні ракети в Україні це для України не зброя, а маєток.

У народних школах вчать дітей, чому треба гуртуватися: один пруттик можна легко зламати — в'язанку пруттів неможливо. Як конкретно та Чорноморська Асамблея може допомогти узгодити економіку України — це діло економістів і всіх людей доброї волі.

На терені Тихого океану постала зразу під проводом Австралії організація економічної співпраці шести держав (Австралії, Нової Зеландії, Малайзії, Індонезії, Філіппін і Нової Гвінеї) відомої під акронімом "ASEAN" — "Association of South-East Asian Nations". Потрусила економікою цього терену поява на ньому маленьких, але важеньких економічних потенціалів, відомих як "тигри" — ГонгКонг, Сингапур, Тайвань і Південна Корея. Що Японія стала після війни економічною могутньою державою, з тим світ, а в тому і ЗСА, вже були змирилися. Заскочив той світ ще сильніше несподіваний економічний ріст Китаю. Очевидно нині ще не порівнювати Китай із ЗСА. Але істотно у тому — наприклад, похили ЗСА і Китаю не в одному напрямі. Економіка Китаю росте, коли із ЗСА не надто корисно. А економічні інтереси Америки на Далекому Сході переважали. Про те й писати не треба, таке воно яскраве. Принаймні 33 відс. американської торгівлі нині в районі Тихого океану. Для її ж охорони стаціоновано у тому

Микола Бараболяк

ПРО ГАТТИ, ОПЕКИ, НАФТИ Й ІНШІ ЕКОНОМІЧНІ ЗАТІІ

райони понад 100,000 американських вояків. Зразу азійські економічні сили того ділового терену не були скоординовані. Щойно чотири роки тому виринула нова ширшого масштабу асоціація для боротьби за світові ринки — АРЕС, про який тільки нині розголосу у засобах масової інформації. (Не змішувати з ОРЕС, організацію продуцентів газоліну). Членами в ОРЕС є — ЗСА, Японія, Китай, Австралія, Нова Зеландія, Південна Корея, Канада, Тайвань, ГонгКонг, та решта членів ASEAN, які ми назвали вище. Разом 17 учасників АРЕС не має наразі постійних координуючих органів як ГАТТ. Чергова конференція відбулася саме в Сіетлі. Говоритись, що завданням тої організації створити зону вільної торгівлі Тихого океану, чого бояться головні ЗСА і Австралія. Тому воно було так вагомим

II

для Клінтона — не явитись на сістельському форумі, як побита Конгресом собака. Як зачуваємо з виступів Клінтона на цьому сістельському зборі головачів 17-ти держав, Клінтон побивався там дуже за привілеї в митах для ЗСА головні від Японії, відгрозивався теж Китаєві відібрати від нього митні привілеї, коли Китай не змінить своєї політики і не забезпечить мінімальні громадські права своїм громадянам, як теж не приверне Тибетові самостійності. Присутні там президент Китаю, Зімен, не прибував й багато, бо уважається, що саме перебування без гласности творить в Китаї підгрунтя для перетворення китайської ринкової системи на вільну. Здійснювати нараз одне і друге, довело не тільки до хаосу серед 1,200 мільйонів зубожилого населення, але просло до катастрофи. Так твердить Китай.

Виступ АРЕС на форумі міжнародної торгівлі — свідчить про дві справи: перше — що на світовому форумі твориться шораз більше угрупуваль для забезпечення спільних економічних інтересів держав. Перелічу їх ще раз сукупно для перегляду: ЕЕУ, ГАТТ, ASEAN, OECD, NAFTA, АРЕС. Світ обмотаний тими економічними асоціаціями, наче павутинням, і ніяка держава не може встояти поза їхніх засягом. Друге — принципи глобальності економіки залаяв цілий світ. Нині кожна держава, багатіша, чи бідніша, мусить укластись у цю систему економічного глобалізму; часи, коли можна було себе відгороджувати економічно митними потоками, минули безповоротно.

Не відречі буде натякнути при цій нагоді на вагу ратифікації і ролю Клінтона у цій грі. Він тиснув на Конгрес усією парною і всякими засобами, бо мусів. ЗСА не можуть наладнувати торговельні стосунки з далекими державами, а зазедбати Мехіко, якщо не

(Закінчення на стор. 3)

Володимир Баран

Ювілейний Концерт Капелі Бандуристів у Дітройті

Поселення та довголітнє перебування Капелі Бандуристів ім. Тараса Шевченка в Дітройті виростило сильнотуттєвий зв'язок дітройтської громади з тим містечком з'єднанням, що вкрилося славою 75-літньої патріотичної діяльності, вірно служивши своїй батьківщині не тільки в її межах, але також по широкому світі, де його заганаля доля.

Впродовж довгих літ, Капеля усе ставала нашої громаді в пригоді, прикрашаючи виступами відзначення історичних подій, збагачуючи їх почуванням широкого патріотизму та гордості з краси нашої пісні, що не дозволяла нам забути, в якій країні нас родила мати і яких пісень вона нам співала.

Чарувала Капеля своїми піснями відроджену батьківщину і при цьому пізнала, що животної іхні первні понести ще раз треба в народ, що міг їх призабути або не міг їх почути з наказу жорстокої влади. Збираючись отже вдруге в той далекий "похід" по широким степах України та широким краях поза нею, Капеля рішила дати ряд концертів в Америці та Канаді, щоб здобути фінансову базу для цього задуму.

Концерт в Дітройті відбувся у неділю 28-го листопада 1993 року. Яким глибоким переживанням почуттів є кожноточний концерт Капелі. З глибоким молитовним настроєм прозвучала "Херувимська" Д. Бортнянського, із солістичним Р. Касарабі, Б. Кекіша і М. Костюка. "Заповіт" Т. Шевченка, нам так добре відомий, у обробці Г. Хоткевича, збагачений інструментальними сполученнями окремих стрічок поеми, які відповідали їхньому змістові, викликав враження потрясальної спаяності.

Із захопленням почула громада шедевр репертуару Капелі, що їх рідко або взагалі не виконували інші колективи, такі як "Тютюнник", героїчну поему "Байда", "Невільничий ринок у Кафі" та могутню "Бурю на Чорному морі". Широкий образ цієї думи прямо не можна скопіювати. Поворотними переживаннями пасажів гри бандур, вірно віддано звуки розбурханих хвиль та загрозу знищення козацьких байдаків. Слова отамана в обличчя смерті виявляють віру в справедливість Бога, який за зло карає, а небезпека як в козаків викликає раз героїчну пошту, то знову ніжні спогади про рідний край та родину. Ця дума дала Капелі нагоду виявити солістів

(Закінчення на стор. 3)

Юрій Р. Рибак

АМЕРИКАНСЬКІ АНТРЕПРЕНЕРИ У МАЙБУТНЬОМУ

на якій можна змінити на краще себе, свою країну і суспільність".

Цей погляд постав не з настирливою ідеєю теоретичних міркувань, а прямо з практичного розвою економіки. Ось навіть політичні провідники повністю згодні з тим, що малі підприємства створюють у державі більшість нових можливостей праці. Навіть жорстокий час у якому доба корпоративної, "батьківської" опіки і довгого забезпечення праці зникають як "як роса на сонці". Зникають пращівники як фізичні особи, однак не зовсім зникає постійна конечність виконання завдання, яке переживають ті самі люди, що колись. Різниця булає тільки в тому, що корпорація не є їхнім працевдацем, а... клієнтом.

А глянью, що діється на ринку. Тут покупці цікавляться дисконтними крамницями. Це шкодить існуючим крамницям, але теж дає унікальну можливість новому роздрібному бізнесові розвинути активність. Якраз мала крамниця з особливим спеціальним товаром має спроможність конкурувати і пропонувати покупцям це чого бракує у дисконтних крамницях: особисту послугу і різноманітність у виборі товару.

Знавши діла вважають, що у наступних 20-ти роках прийде до відродження аме-

риканських антрепренерів. Навіть передбачають, що у тому часі почне свою діяльність далеко більше число малих підприємств, ніж це сталося досі впродовж цілої історії ЗСА... Це буде дійсно "золота доба" антрепренерів. Але ще заки до цього прийде виглядає, що шанси успіху ще далі діють у некористі їхню і тому немає великої надії, що майбутність полегшить значно їхні надлюдські зусилля на шляху до здійснення задумів... Надалі годинам праці не буде кінця, незважаючи на допомогу комп'ютерської системи і нової технології сполучення. Заробіток хоч задовільний не дорівняє платні, яку колись давали корпорації... Е погляди, що починає бізнес нині і надіяється на здійснення планів завтра не може спиратись виключно на фінансовий розв'язок особистого життя. Тому і приходить антрепренерів зосередити увагу на поєднанні свого фінансового аспекту з духовним. І тут прекрасна нагода для нього проаналізувати можливості свого прагнення, так щоб перестати думати категорією тільки збагачення, а шукаючи за іншими способами як осягнути дійсне задоволення в житті... Ідучи шляхом цього міркування, у його уяві може теж виринути образ найближчої родини, яка знайшлась у тіні про-

себі проблеск якоїсь сили... та захиткує її та груба сила, що панує довкола всеславно". Порухує цю проблему О. Кобилянська і в інших повістях — "Ніоба", "Через кладку", "За ситуаціями", як і в оповіданнях — "Меланхолійний вальс" та "Некултурна". "Питання погляду О. Кобилянської, відзеркалене в постатях, що змалювалися за індивідуальності жіноцтва та емансипаційні проблеми, вимагає окремих дослідів, спертих головню на її кореспонденції з І. Франком, О. Маковцем, Лесею Українкою, М. Коцюбинським та іншими, на працях дослідників її творчості". А в дальшому В. Лев підсумовує: "В основному Кобилянська займає передове місце серед письменниць, що зверталися до проблем емансипації, суспільного визволення жіноцтва... Вона перша, впровадила в українську літературу постаті жінок-емансипанток, які борються за рівноправність жінок з чоловіком, намагаються вирватися із кайданів буденщини і духовної вбогости".

Стаття Анни Самофал, Коннектикат, "Українська родина в творах Кобилянської" дільється на підрозділи, що говорять самі за себе: Важливість любови для української родини; Ідеал подружньої гармонії; Труднощі подружнього життя; Релігійність і неспоручні закони морального життя; Взаємодієносини між батьками і дітьми; Хата в житті української родини і бажання приватної власності. Заки встановити цей поділ у своїй статті, А. Самофал синтезує її на самому початку, пишучи: "Читаючи її (Кобилянської) твори, можна легко знайти матеріали, що характеризують українську родину, а разом з тим — і українське суспільство. Від способу життя і добробуту родини залежить і стан суспільства. Так, як і інші письменники, вона виявляє важливість любови в українській родині".

За кожною із статей слідує резюме іншими мовами. Як теж — навіпаки — тут є праця д-р Івани Мірчук-Ратич, німецькою мовою, а резюме — англійською — "The Dichotomy Structure in O. Kobyljan's novels", "Дихотомія як структурна засада в новелах Ольги Кобилянської", і резюме українською мовою. Стаття просліджує, функцію численних прикладів літературної дихотомії, що її вживала О. Кобилянська у трьох новелах — "Природа", "Некултурна" і "Битва", що вишли разом по-німецьки під

спільним заголовком: Kleinrussische Novellen.

Надумку Кобилянської, — пише в резюме І. Мірчук-Ратич, що людина, яка є складовою частиною природи — "може осягнути свій потенціал тільки через життя в гармонії з фізичним всесвітом. Конфлікт між людиною і природою за зверхності вікни спричинить загибіль обидвох. Антропоморфні представлення природних явищ, що відзеркалюють людські прикмети, посилюють ефект новел".

Своєрідним доповненням цього збірника є саме обговорювані три новели О. Кобилянської — "Природа", "Некултурна" і "Битва", що вишли в перекладі на німецьку мову самою Кобилянською в 1901 році в Міндені, Вестфалія, з передмовою Георга Адама. У збірнику теж поміщено титулну сторінку цього видання, що, як уже згадано, вишло від заголовком: Kleinrussische Novellen".

Цікаво, що коли переглянути назви місцевостей, де живуть автори есеїв цього збірника, — заважте їхню різноманітність: і Америка, і Німеччина, і Франція... Проте автори знайшли спільне зацікавлення і виявили глибоке розуміння творчості Кобилянської, її життя та її тодішнього картатого і стрімголовного часу, в якому творилися нові ідеології, змінювався державний лад, розгорялися мега-конфлікти.

Збірник, що його дбайливо зредагувала Олександра Кисілевська-Ткач, цікавий, добре опрацьований, матеріал зібрано, дотримуючись класичного порядку, статті обгрунтовані, гармонізують зі собою, одна одну доповнюють, завершуються одним акордом признання для творчості Кобилянської — видатної письменниці.

Один лише виникає запит: як зацікавити збірником молодь? Мені здається, розв'язка тут проста: читати учням і студентам під час лекцій, скільки ж бо тут прецікавих фрагментів із особистого життя письменниці, скільки добрих і глибоких аналізів. Тим вони будуть цікаві і для молодшої людини, адже вони, справжні, і справжній Кобилянської — героїня цієї доби.

Збірник цей, — у сумі 16 дол. з пересилкою можна набути, звертаючись на адресу: Alexandra Tkach, 84 Midland Blvd Maplewood, N. J. 07040.

Любов Колєнська

ПИСЬМЕННИЦЯ, ЩО ПЛАКАЛА ПОЕЗІЯМИ В ПРОЗІ...

III

Володимир Косик, Париж, у статті "Елементи національного буття в творах Ольги Кобилянської" підкреслює такі її твори, де є національні елементи, як ось у повістях "Царівна", "Через кладку", "Апостол черні", чи оповідання "Дума старика". В. Косик зауважує, що і в інших творах "у якійсь мірі помітний вагомий час у якому кожний із цих творів написаний. Іншими словами, всі вони відносяться до періоду зростання національної свідомості, усвідомлення потреби освіти, знання, організування українського національного життя і розгортання дискусії про нарід. Його соціальні потреби і національну майбутність". Автор статті у підсумку пише, що "постаті творів Ольги Кобилянської висловлюються до всіх проблем тодішньої епохи (кінець XIX — початок XX ст.). Їх турбує особливо доля українського народу, його соціальне, культурне і національне положення, його майбутність". Проте, постаті в творчості О. Кобилянської теж "звертають увагу на негативні риси українського народу, на його несвідомість, некултурність, як також на байдужість української інтелігенції, яка шукає кращого приватного життя навіть шляхом переходу 'в табір ворогів' (тобто поляків і росіян). Однак, як висловлюється одна з героїнь, коли навіть 'лише сота частина народу думає про кращу долю і національну свободу, то цей нарід не згине'".

Василь Лев, Нью Йорк, у статті "Емансипація в творах Ольги Кобилянської" перш усього натякає на емансипаційний рух у XIX сторіччі, що, як відомо, сильним відомою відбився в європейській літературі, а в тому — і в українській. З-поміж письменників підхопила цю течію Ольга Кобилянська, — пише автор, — впроваджуючи проблему емансипації в таких повістях, як "Людина" і "Царівна". В. "Царівні" героїня Наталя заявляє: "Я чую в

Формою відзначення за службою срібною, 25-літню, Фінансової комісії на Америку був святковий полуденок із змисловою програмою, що відбувся 14-го листопада 1993 року в приміщенні УОКЦентру в Філадельфії.

В програму ювілею, утім випадково, 25-літню, входить навітнення діяльності установи, що й у цьому святковому полуденку, та про її багатогранну діяльність читачі „Свободи“ могли довідатися уже із спеціальної сторінки, якою редакція „Свободи“ приділила увагу цій установі у числі 196 з 15-го жовтня 1993 року.

Тож перейдімо до святкового полуденку. Звичайно не згадуємо про вступ, але тут треба відмітити, що вступ-даток на певний обід з коктейлем та вишуканою мистецькою програмою, — був 15 дол., що свідчить про увагу організаційного комітету даної імпрези до учасників святкування.

Примієм естетичне враження робило саме оформлення залу — дівчата в білих, побільшена емблема СФУЖО декорували сцену. А на прибраному буфетовому столі — апетитні закуски і свіжі овочі. Все це — діло рук двох жінок молодшого покоління: членкині Фінансової комісії Христини Харини-Сенік і її сестри Звенислави Кульчицької.

ВІДЗНАЧЕННЯ 25-ЛІТТЯ ФІНАНСОВОЇ КОМІСІЇ СФУЖО В ЗСА

Відкрила святковий ювілейний полуденок голова Фінансової комісії СФУЖО Америки Марія Харина цим привітальним словом та проханням вшанувати пам'ять покійних членок комісії, які вклали багато праці попередніми роками, а це: Ольга Фацієвич, Володимир Ценко, Ірина Пеленська і Марія Татарська. Їх вшанували присутні вставанням і хвилиною молитовного мовчання. М. Харина передала ведення програми в руки досвідченої ділячки, зв'язкової комісії Мирослави Гілл, яка попросила о. митрата Зенона Злоцького відкрити полуденок молитвою. Після молитви учасники споживали страви, а у відповідний момент піднесено тост за успіхи членства Фінансової комісії.

Під час полуденку ведуча М. Гілл прочитала ряд привітів, вирізняючи привітальні листи від Митрополита Стефана Сулика, Владика Роберта Москаля та Василя Лостена. Прочитано привіт від ЗУАДК.

М. Гілл представила гостей, які репрезентували громадські центральні та організаційні: Український Народний Союз, Український

Братський Союз та „Промісний“, а також складових організацій СФУЖО: СУА (Наталія Даниленко), УЗХрест (Володимир Кавка) ОЖОЧСУ (Люба Сілецька).

До слова попросило голову СФУЖО Оксану Бризгун-Соколик, що вшанувала своєю присутністю цю ювілейну імпрезу, прибувши з Торонто із своїм чоловіком інж. Ярославом Соколом та з Володимиром Луцьким, фінансовою секретаркою СФУЖО. О. Соколик виголосила глибоко змислове слово призначення для діяльності Фінансової комісії СФУЖО Америки та для її незмінної голови і надхненниці М. Харини. Вперше на філадельфійській терені була тут В. Луцька. Як кооптована до Екзекутиви СФУЖО шість місяців тому в ролі фінансової секретарки СФУЖО, В. Луцька виявила повну обізнаність з фінансовою діяльністю федерації, зокрема Фінансової комісії Америки, що її вона високо оцінила. У своїй виступі В. Луцька продемонструвала мистецькі марки, видані старанням СФУЖО. Марка носить відображення скульптури роботи Віталія Шишова „Марія з Ісусом“, приміщеною перед старинною церквою св. Онуфрія (XV століття) у Львові. Спонсором цієї скульптури стала 1992 року СФУЖО, там же надруковано афішу та марки із цим відображенням. Духом своїм мистецьке відображення відповідало гаслові СФУЖО на Рік Родини ООН: „Бережімо дітей! Діти — найцінніший скарб!“ Саме марка була видана цього року для відзначення 45-річчя діяльності

ти федерації. Її напевно набуватимуть прихильники СФУЖО.

Урочистою точкою було вручення усім членам Фінансової комісії Америки грамот; доконала цього відзначення О. Соколик спільно з В. Луцькою.

Діяльна доволілітня членка Фінансової комісії Людмила Чайківська дала систематично опрацьовану доповідь про працю комісії. Слухачам її, можна було відновити в пам'яті — рік за роком — всі оригінальні почини цієї установи.

Небагато залишилось нас, давніх „сфужів“, що співдіяли мало не у кожному почині федерації. Тож варто, може, пригадати генезу самих балів преси з 1971 року. Фінансова комісія, що діяла на терені ЗСА від 1968 року, шукала нових форм діяльності. Адже треба було фондів для праці СФУЖО, зокрема для видавання журналу „Українка в Світі“. Думку про Бал преси видвинула М. Харина, обговорюючи з редакторкою журналу св. п. Іриною Пеленською можливість фінансувати її, „чудо“ — „Українка в Світі“. Для здійснення ініціативи довелося „постукати“ до журналістів і представити їм цю оригінальну думку. Редактором щоденника „Америка“ був тоді Мстислав Доліницький, покійний тепер, відомий журналіст, а тоді голова СФУЖА. Саме до нього звернулися наші невідомі діячки (може із трепетом). На щастя їх ініціатива припала редакторів до вподоби, і він звернувся до д-р Романа Криштальського, секретаря СФУЖА. Видно було був погідний, бо д-р Криштальський погодився представити ідею з Філадельфії на нарадах СФУЖА. Її прийнято. Отож влаштувано усі 15 балів преси у дружній співпраці обох установ. Характерною для балів була постановка: жорстко беріть уваги не лише гарну поставу представни-

ці пресового органу, але, а першу чергу, її інтелектуальну й духову підготовку: обізнаність з органом преси, який представляє, українознавчу підготовку, участь у студентських та молодечих організаціях. Незабутніми для учасників балів преси були появи двох осіб із „світу“ СФУЖА: це д-р Р. Криштальський, арбітр елганції в світі мужчин, і редактор і письменник Ольга Кузьмич, що зберігала чар світової дами. Часто з'являлися вони в товаристві найдавнішого журналіста („з крові і кости“ — на жаль, це польська калка) Івана Кедрина-Рудницького. Нехай цей спогад давньої „сфужівки“ буде тихим згадкою над могилами св. п. д-р Р. Криштальського і св. п. ред. М. Доліницького та незабутньої „сфужівки“ св. п. Ірини Пеленської.

Після наведеного тут „інтермеццо“ перейдімо до мистецької програми ювілейної імпрези. Слово поезії і звуку надано двом музикантам: вокалістці Каліні Човган, мецо-сопрано, і піаністці-акомпаніаторові Роксолані Гарасимович. З цим призначенням і наявним зворушенням сприйняли присутні виконання цих мистців: два перші твори — лірика Лесі Українки, музика

Кирила Стеценка — „Стояла я і слухала весну“, „Хотіла б я пісню стати“. Із класики Каліна Човган виконала „Габанеру“ з опери Бізе „Кармен“, а закінчила лірично-грайливою піснею на слова Т. Шевченка, музика Я. Степана: „Утопта ла стежку через яр“. Учасники свята мали враження, що співала нам молода майбутня зірка, із чарівною появою.

Молитвою закінчено цей знаменний полуденок.

Наталія Пазуняк

Про Гатти...

(Закінчення зі стор. 2)

поставити Мехіко економічно дещо на ноги, то це виставить ЗСА на ще гіршу інвазію Америки з півдня, довести Каліфорнію й інші південні стейти (і не тільки їх!), до ще прикрішого господарського кризису, з якої не вибратися. Життєвий інтерес ЗСА наказує його Урядові зменшити економічний контраст з тим сусідом. Мехіко мусить бути витягнене у русло глобальної економіки, а здійснити це нікому іншому, як Америці. Робітництво ЗСА пострадає. Воно і правде, коли так завзято боролось проти тої НАФТИ. Але, хоч як болуча ця операція на тлі американського робітника, вона невідкладна. Може колись насправді все вирізняється, і навіть пошириться завдяки співпраці з Мехіко число „джабів“ у нас. Та на це ж не дуже можна надіятися, бо часи розквіту економіки ЗСА завдяки продукції зброї, та безконкурентності іншої американської продукції і попиту у світі, на неї, безповоротно проминули... Це стосується не тільки ЗСА. Воно справджується і в Англії, і Німеччині, і в 1950 р. родина виїхала в Америку.

А що Україна? Вона була в КОМЕКОНІ, економічний прибуток Варшавського Пакту разом із Росією, чи пак її курателем. Наразі вона ні в ЕЕУ, ні в ГАТТ. Москва тим часом засотує чораз тісніші вузли над Україною, приманюючи її до тіснішого економічного „союзу“ з нею. А Україна ізольована економічно в нинішній економічній констеляції глобальної економіки, існувати не може. То по радше Президентів Кравчукові, що йому робити. А від стану економіки залежить не залежне буття держави, усе. Пов'язаність у сфері економіки з іншими державами без сумніву незалежність вкорочує. Це в порядку, коли одна держава не захищає її політичне підкорення іншої. У всіх цих ЕЕУ, ГАТТ-ах і АРЕ-ах таких імперіалістичних затій нема. А у всякому єднанні з Росією воно наявне. То де ж вихід?

Ювілейний...

(Закінчення зі стор. 2)

лав Духий. Він свідомий цього, яку велику працю виконав громадський комітет в організуванні цілого ряду концертів та підготовки для запланованої другої поїздки в Україну, подав його склад, а це: заступник голови: Стефан Когут, Ольга Духий, д-р Павло Джуль, Адриян Блюй, Зенон Василькевич, Борис Потапенко, Петро Гончаренко, секретарі: Наталія Яцків, Ліда Врублевська; Пресова комісія: Володимир Баран, Василь Колодичний, Мирослав Ласовський-Крук, Роман Лазарчук; скарбники: Володимир Мурга, Володимир Гуцалівський; Фінансова комісія: Рома Когут, Зеня Юрків, Ірина Маріт-чак, Люба Жура, Анна Гнатюк, Юрій Король; Мистецька комісія: Юрій Брезден, Марта Савчук, Володимир Грушківський, Ярхо Козак, Юрій Крохмалюк, Діана Курило, Андрій Ляшківський; члени: Ярема Цісарук, Геня Сніпакевич, д-р Марко Фаріон. Голова комітету подякував усім за гарну і успішну співпрацю.

Із словами подяки виступив також теперішній голова Капелі Стефан Когут. 75 літ тому натхнені Провидінням кобзарі заснували Капелю, яка крізь заслання, розстріли, тортюри, табори як мітичний Фенікс, все віджила і свою місію всегідно виконувала і далі виконуватиме. Він висловив подяку присутнім за участь в концерті і на руки Я. Духого за працю Комітету.

Пластова Станиця в Нью Йорку
повідомляє, що

СВ. МИКОЛАЙ
завітає до пластової і не-пластової дітвори

в суботу, 18-го грудня 1993 р. о год. 2-й по пол.

Відповідну сценку виконає наставство Пластової Станиці.

Двері „небесної канцелярії“ будуть відкриті від год. 11-ої ранку у Пластовому Домі при Другій авеню ч. 142

Організація Американці в Обороні Людських Прав в Україні — АГРУ
повідомляє, що

в понеділок, 13-го грудня 1993 року о год. 2-й по пол.

відбудеться церемонія

ПРЕЗЕНТАЦІЯ РЕЗОЛЮЦІЙ СТЕЙТОВОГО СЕНАТУ І СТЕЙТОВОЇ АСАМБЛЕЇ НЬО ДЖЕРЗІ
з нагоди

60-ЛІТТЯ ВЕЛИКОГО ГОЛОДУ В УКРАЇНІ

у залі Стейтowego Сенату, Стейтвий Дім Трентон, Н. Дж.

Спонзори резолюцій:

Сенатор **РОНАЛД РАЙС**
Есесблмен **ГЕРІ МАКЕНРО**
Есесблмен **ДЖЕЙМС ЗАНГАРІ**

Учасників просимо прийти на залу о год. 1:45 по пол.
За інформацією прошу телефонувати до АГРУ (201) 373-9729

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу КЛІВЛЕНД, Огайо
повідомляє, що

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ ОКРУГИ
відбудуться

в суботу, 18-го грудня 1993 р. о год. 10-й ранку в залі ім. Митрополита Андрея Шептицького ST. JOSEPHAT UKRAINIAN CATHOLIC CHURCH 5720 State Road, PARMA, Ohio

В нарадах зобов'язані взяти участь члени Управи Окружного Комітету, відділові урядовці, організатори та делегати 32-ої Конвенції наступних Відділів:

18, 50, 102, 108, 112, 115, 166, 180, 222, 233, 240, 291, 295, 328, 334, 358, 364

Гостей, членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

Осіні наради призначається організаційним справам, Конвенції УНС у 1994 р. та святкуванням 100-ліття існування нашої Установи.

В нарадах візьмуть участь:

Уляна Дячук, головний передсідник УНС
Тарас Шмагала, головний контролер УНС
Василь Ліщинецький, головний радник УНС

За УПРАВУ ОКРУГИ:

Василь Ліщинецький, голова
Марія Бобченко, секретар
Богдан Семків, касир

ФІЗИО-ТЕРАПЕВТИЧНА РЕГІБАЛІТАЦІЯ

Лікуємо хворих з недугами м'язів, нервів та суглобів. Застосовуємо опрієвляння, ультразвук, електричну стимуляцію, масажі, руханку, застирки й лікварції. Приймаємо всі аскурації та „Медікер“.

Д-р А. Григорович

д-р А. Підгородецька

44 Salt Mark's Place
New York, N.Y. 10003
(212) 529-5966

— NOW IN ENGLISH — Dmytro Yavornytsky's KOZAKS of UKRAINE

For information send a self-addressed stamped envelope to:

BEACH PEBBLES PRESS
1187 Coast Village Rd.
Suite 1-275
Santa Barbara, CA 93108
U.S.A.

У СВИТЛУ ПАМ'ЯТІ

У світлу пам'ять померлих дорогих осіб на українській студії в Гарвардському університеті помертвували:

Петро Новак — \$1,000 в пам'ять дружини бл. п. Софії Новак.
Роман і Міра Грабці з родиною — \$1,000 у світлу пам'ять та в першу річницю смерті бл. п. о. Володимира Грабця.
Марія Маруся з родиною — \$1,000 у пам'ять чоловіка, батька і дідуся бл. п. Осипа Маруся в десяту річницю смерті.

Рома М. Гайда — \$1,000* в пам'ять батьків бл. п. о. Ярослава і Любомири Книгиницьких.
Д-р Теодор і Міра Залуцькі — \$1,000 в пам'ять бл. п. Люби Драганчук.

Галина Михайлів і родина Пончик — \$1,000 в пам'ять бл. п. о. Якова, Евстахії, Ольги, Богдана, Евстахії, Ярослава, Мирослава і Володимира Яхні; о. Макара Михайлова та д-ра Романа Голічка.

Інж. Ярослав Цюк — \$250* в пам'ять св. п. Остапа Савчинського.

У пам'ять бл. п. д-ра Володимира Когутяка: Марія Гладка, Михайло Шипула і Стефанія Шипула — по \$200; Рома і д-р Марко Гудзяки, Ярослава і д-р Олександр Гудзяки, Ярослава і Омелян Томичі — по \$100; Корнелій Когутак з дружиною — \$50; Василь Рабарський з дружиною, Теодор Семанак з дружиною — по \$10.

Ірена і Андрій Дар'ян Сольчаники — \$200 в пам'ять мамі бл. п. Марії Сольчанки.

Герта Соколик — \$100 в пам'ять чоловіка бл. п. д-ра Василя Соколика.

Лідія Ожежинська з доньками — \$100 в пам'ять мужа і батька св. п. Івана Ожежинського в дев'яту річницю смерті.
Ярослава Слиз-Панчук — \$100 в пам'ять брата св. п. д-ра фл. Антона Слизки в десяту річницю смерті.

Ніна і проф. Омелян Пріцаки — \$100 в пам'ять св. п. Людмили Драгоманової Демиденко.

Зеновій Стельмах — \$100 замість квітів на могилу бл. Романа Данилюка.

Марія Капліста — \$100 в пам'ять мужа бл. п. проф. інж. Макара Каплістого в 14-ту річницю смерті.
Інж. Ярослав і Ольга Дужі — \$10 в пам'ять бл. п. Катрусі Слани, Ольги Михалосич, Віри Савчук. Олянтас і Романа Данилюка.

Галина з Годованських Сиротюк — \$50 в пам'ять бл. п. родини Годованських.

Лідія і Адриян Стецьки — \$25 в пам'ять бл. п. Володимира Ткача.

* Складаємо подяку всім жертводавцям, що використали дорівнювальні фонди їхніх працевдаців.

Дякуємо жертводавцям за пожертви ланемо до Господа з молитовним проханням, щоб дарив Померлих вічним спокоєм і радістю.

ГОЛОВНА ЕКЗЕКУТИВА
ФОНДУ КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА

ПЕТРО БЕРЕЗА
Похований в мавзолею на цвинтарі в Нью Орлеас.
Залишив у глибокому горю та смутку:

дружину — РАЙСУ
доньки —
ТАНЮ з мужем БИЛ
ЖАКПІН з мужем АНДРУ
внука ЕНТОМ
брата, братову в Чикаго
сестру в Україні

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

РОДИНА

В ПОНЕДІЛОК, 6-го ГРУДНЯ, група палестинців на західному березі Йордану обстріляла авто з ізраїльтянами-поселенцями, двоє з них убито, троє ранено. Від 13-го вересня цього року, тобто від підписання у Вашингтоні договору між Ізраїлем і Палестинською визвольною організацією, палестинці вбили 14 ізраїльських поселенців. Після останньої терористичної акції вже й прем'єр-міністр Іцак Рабін висловив сумнів у тому, що ізраїльські війська відійдуть з територій, відведених для палестинської автономії, до 13-го грудня, як передбачав згаданий договір.

У ПЕРШУ СУМНУ І БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ
(14-го грудня 1993 р.)
нашого найдорожчого
ТАТА, ДІДА І ПРАДІДА

бл. п.
КАРОЛЯ ОЛІВИ
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
буде відправлена

у вівторок, 14-го грудня 1993 р. о год. 8-й ранку
в католицькій церкві св. Юра в Нью Йорку

Про молитви за спокій душі покійного в цей день просять:
донька — ЄВГЕНІЯ ЧУМА
внучки — НАТАЛІЯ І ВІРА з родинами

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ
нашого дорогого
МУЖА, БАТЬКА І ДІДА

бл. п.
ТОМАСА КОСТИВА
буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА

в неділю, 12-го грудня 1993 р. о год. 8-й ранку
в церкві свв. Петра і Павла в Джерзі Сіті, Н. Дж.

Родина просить про молитви за спокій душі покійного.

Після Служби Божої родина запрошує на
ТРИЗНУ
яка відбудеться
в церковній залі, Джерзі Сіті, Н. Дж.
Родина КОСТИВІХ

Ділимося сумною вісткою, що 31-го жовтня 1993 р.
після недуги на 83-му році життя відійшла у вічність

бл. п.
**ДАРІЯ ПАВЛІВНА
КИЧКО-ЗЕМСЬКА**

Покійна народилася 20-го березня 1901 р. в селі Мрин на Чернігівщині. Закінчила педагогічний технікум у Мрині в 1924 р. вчителювала у Каленіках і Кухніні. У 1930 р. закінчила Ніжинський інститут народної освіти й викладала фізику і математику в десятилітці у м. Козельці на Чернігівщині.

При вимушених обставинах у 1933 р. з чоловіком Дмитром Олексійовичем і двома дочками виїхала на Польський півострів, де пробувала і вчителювала 5 років. Повернувшись в Україну в 1938 р. вчителювала у с. Мостицях. У 1942 р. з чоловіком і трьома дочками опинилася в Німеччині, і в 1950 р. родина виїхала в Америку.

Покійна залишила в смутку дочок: Нонну, Раю і Валю, зятів Вадима і Рональда, семеро внуків і трьох правнуків. Нехай американська земля буде їй легкою.

Похоронено покійну 3-го листопада на українському православному кладовищі в Бандв Бруку, Н. Дж. Панакхиду в похоронному заведенні, Літургію і заупокійну Службу Божу відправив о. Євген Богуславський у церкві св. Вознесіння у Мейлелвуді, Н. Дж.

Хорова церква Вознесіння, зокрема Раї Дідові і Варварі Тиховській за організацію хорів, відвідування хворої в лікарні та велику допомогу в сумній наші час; друзям, особливо Наталі Петров Буйняк, Галині і Левоко Майстренкам, які присвятили багато часу, щоб допомогти нам у наш тяжкий час; усім учасникам на Панакхиді, похороні й тризні, і тим, що не змогли прийти, але були думками й душею з нами; за велику кількість квітів, які покійна дуже любила, за пожертви на добродійні цілі, складає щире спасибі —

РОДИНА

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями й знайомими, що у вівторок, 23-го листопада 1993 р. на 56-му році життя відійшов у вічність після тяжкої недуги, заосмотрений Найсвятішими Тайнами наш найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО, СИН І БРАТ

бл. п. д-р
**ОРЕСТ МАРІАН
КРАВС**

під-полковник (Lt. Colonel) американської Армії,
учитель і пластовий виховник.

У глибокому смутку залишилися:

дружина — ОКСАНА
доньки — ТАНЯ
АНІЗА
мама — АНАСТАСІЯ
брат — ЮРІЙ з дружиною НЕОНІЛЕЮ
та дітьми РОМАНОМ І АДРІАНОМ
тестя — СІЛЬВЕСТЕР ПІГУЛЯК
братова — МАРТА
швагрова — ОЛЕНКА ТОПОРОВИЧ з дітьми
ТАРАСОМ, МАРІЯНОМ,
РОКСОЛІНОЮ І ДАНИЛОМ,
та ближча й дальша родина в Америці,
Канаді, Аргентині, Польщі й Україні

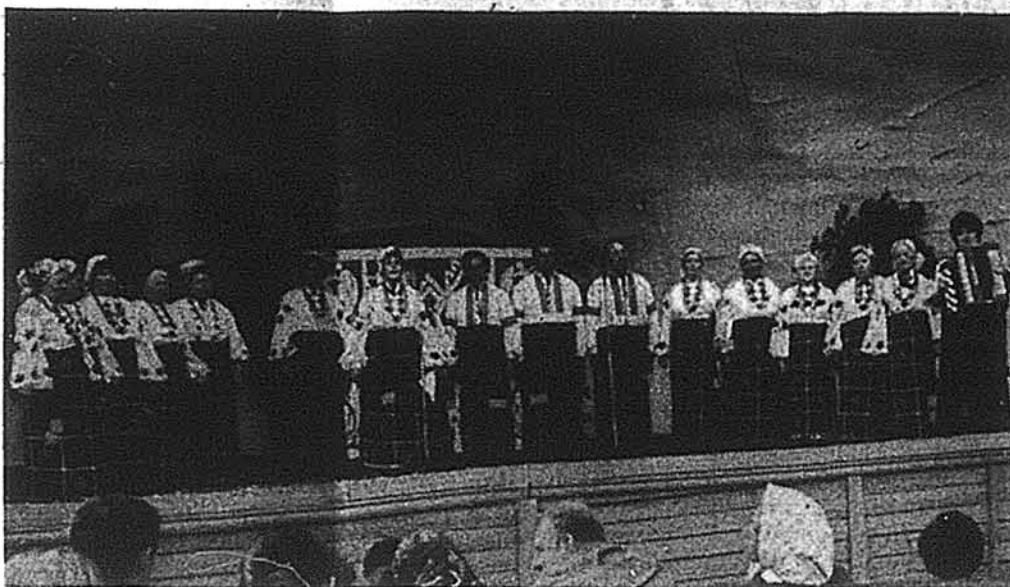
Захисті квітів, проситься складати на Т-во „Броди-Лев“, українську католицьку семінарію та Muscular Dystrophy Assoc.

27 LB FOOD PARCEL TO UKRAINE

HAM	850 g	\$25.50
MACARONI	1/2 KILG	Over 12 Kilos or 27 Pounds!
OIL	1 "	Free delivery in I. Frankivsk, Lvm.
FLOUR	5 "	Tennopol. Call for other areas.
RICE	2 "	Order by mailing your address and
SUGAR	2 "	check Money Order to:
MARGARINE	1/2 "	UKRAINE MARKETING CO.
COFFEE	250 g	PO Box 0553
CHOCOLATE	100 g	YORKTOWN HTS, NY 10598-0553
BAKING POWDER	100 g	Tel: (914) 962-6843
TEA	100 g	

Туризм у східну Україну (не в Центральну, Наддніпрянську) обмежений через далеку віддачу від Києва. Найдаляша ціль Полтава, Харків і в поворотній дорожці Запоріжжя, Київ та околиці, або ж мета — західні області — Львівщина. Моя друга поїздка в травні і червні 1993 року відбулась у Донецьку область, місто Слав'янське. Швидкий потяг Київ — Луганськ протягом ночі завів мене до Слав'янська, до мого районного міста. Донецька область має лісостеп, з балками, чорнозем з мінеральними покладами, як крейда, пісок, глина та інші, на котрих я не визнаюся. Слав'янське має хемічний завод і лікувальні заклади — „Гризі“, має фабрику для електричних провідників. На південь в сусідстві лежить Краматорське з тяжкою індустрією; Дружківка, Константинівка і Донецький край з вугіллям. В Москві добре знають, чому во-

Відвідини сходу України

Співає схід України — хор міста Слав'янське

ни хочуть, щоб Донбас відколювався від України...

В щоденнику „Свобода“ дехто у своїх статтях пише про брак патріотизму в східних і південних областях і про не вживання української мови. В дійсності так воно не є. Говорити українською літературною мовою не багато хто з нас уміє, але, відвідуючи родини, я говорив — своєю українською мовою, а вони до мене і не „чоткали“ і не „лакали“. З цим дописом пересилаю фото місцевого хору: фото я зробив у парку

літнього театру міста Слав'янське. Як бачите, удекорована сцена на-зелено, тобто класичним, як у нас називали.

Перед концертом виступила доповідка і в своїй 15-хвилинній промові розказала українською мовою про свято Тройці і чому удекоровують на-зелено храми, будинки, хижі та інше.

Відспівали хористи чотири — п'ять народних поважних пісень, а потім — жартівливі українські пісні. І лише віддали данину пів-

нічному сусідові — закінчили спів однією жартівливою пісенькою російською мовою.

Я пішов до парку з племінником, хоч не знав про концерт. Як завжди, в нас брак реклами. Також не було згадки про концерт в українській газеті, що виходить в Слав'янському. Є тут український часопис, — значить, українці, що читають його.

Був заклик із Слав'янська, щоб допомогти сиротам, і знову без адреси. Я залишив поштову в кузину, щоб він передав, і одержав підписання з чотирма підписами до Америки. Старий формуляр російською мовою, але печатка з тризубом — українською мовою.

На всіх урядових будинках в моєму місті синьо-жовті прапори, навіть у найменшому поштово-відділі. Пам'ятник, поставлений тим, що принесли сюди комуністичну владу в 1917 році, достатньо вандалізований. Пам'ятника про перемогу над німецькими нацистами — в пошани. Два тижні я там був. Це мало часу, щоб усе побачити, відчувати і обороняти від неправданих закидів.

Ізиди треба, не ховавшись. Поїздка відбулась щасливо.

Михайло Мартиненко, секретар 245 Відділу УНС

ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

У „Свободі“ ч. 233 на першій сторінці у вістці „ЗСА сприятимуть переговорам України і Росії“ 10-ий рядок згорі треба читати: „з метою уможливити ліквідацію ядерної зброї“. — Ред.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 17-го ГРУДНЯ 1993 р.
Пасейк, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 42-го Відд. о год. 7-й веч. в УНДомі про 237 Норв. Авеню. Є важні справи. Просимо взяти участь. Перед закінченням року просимо членів вірвати свої вкладки по зборах. Приднуйте нових членів до УНСОюзу. — В. Марушак, рекорд. секр.

ВАЖНА ІНФОРМАЦІЯ про оголошення у „Свободі“ й „Українському Тижневику“ (The Ukrainian Weekly)

З огляду на те, що деякі установи, підприємства чи приватні особи присилають оголошення на невідповідну адресу, буває спізнено поміщення тексту, що спричиняє нарікання.

Пригадуємо, що оголошення приймає виключно АДМІНІСТРАЦІЯ ВИДАВНИЦТВА. Всю кореспонденцію і прохання про інформацію просимо скеровувати до МАРІЇ ШЕПАРОВИЧ, керівника Відділу оголошень Адміністрації „Свободи“

УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО
So. Bound Brook Monument Co.
45 Mountain Avenue, Warren, N.J. 07059
РАІСА ХЕЙЛІК, власник
(908) 647-7221 • (908) 647-3492
СТАВИМО ПАМ'ЯТНИКИ, МАВЗОЛЕЇ, СТАТУЇ З РІЗНИХ ГРАНІТІВ, БРОНЗИ НА ПРАВОСЛАВНОМУ ЦВІНТАРІ СВ. АНДРІЯ В С. БАВНД ВРУКУ, СВ. ДУХА, ГАМПТОНБґУРґУ ТА ІНШИХ

У Гонолюлю...

(Закінчення зі стор. 1)

кого університету, який під цю пору є професором-гостем в університеті Висконсин, не міг прибути на конференцію, а його доповідь п.з. „Харків після перестройки — деякі напрями“, зреферував представник сесії В. Дмитришин.

Проблеми сучасної української культури обговорено на сесії, що у ній взяли участь редактор журналу „Сучасність“ і „Всесвіт“ Микола Рибчук з Києва, Оксана Грабович (Гарвардський інститут), Наталія Пилип'юк (Албертійський університет) і Галина Гринь (Торонтонський університет) як дискусант. В додатку до згаданої сесії НТШ, українській літературі були присвячені ще три окремі конференції: „Література в сучасній Україні: деякі нові перспективи“, в якій взяли участь Ася Гумецька й Нуся Мільман (обі з Мишигенського університету) і М. Рубчак; Джеймс Мейс, який мав служити представником цієї сесії, не міг приїхати з України, де він тепер працює; круглий стіл на тему „Український авангард і 1990-ті роки“ та сесія „Модернізм в українській літературі“, яка кожного року відбувається з тими самими учасниками: Максимом Тарнавським (Торонтонський університет), Д. Гузар-Струк і Олег Ільницький (Албертійський університет), Григорій Грабович (Гарвардський університет) був дискусантом. Всі вони враз із М. Рибчуком брали участь теж у згаданому лише круглому столі, який викликав цікаву дискусію про значення авангарду і модернізму.

Слід згадати теж круглий стіл присвячений темі перекладів „монументальних праць“, що його спонзорувала Американська Асоціація Україністів, яка, до речі, відбула свої засідання на форумі цієї конференції. Дискусію круглого стола проводив Майкл Флаєр (Гарвардський інститут), а учасниками були: Роман Коропецький (Каліфорнійський університет, Лос Анджелес), Уляна Пандіак (Центр ім. Яцка), Дейвід Фрік і Ф. Синин.

Не менш важливим ніж сесії були панелі на загальні теми, які включали одну українознавчу доповідь. Наприклад, сесія п.з. „Східно-слов'янські письменники“, що нею провела Н. Пилип'юк, включала доповідь В. Смирнова (МекМастер університет) про творчість Ліни Костенко; сесія „Український ренесанс в Східній Європі“ мала у програмі доповідь А. Сороківського (Гарвардський університет) про УГКЦ, а сесія „Фольклор у слов'янському світі“ включала цікаву доповідь Наталії Кононенко (Вірджинський університет) про життя і звичаї українських кобзарів і лірників.

На підставі програми конференції у Гонолюлю можна сміливо ствердити, що зацікавлення українською у

світовій науці зростає. Не тільки є чимало конференцій і поодиноких виступів на українській темі, але більше науковців неукраїнського походження починають цікавитися українськими проблемами. І ще одне позитивне явище: науковці неукраїнської національності, які приїжджають з України, щоб взяти участь у цій конференції, виступають явно як громадяни української держави й представники української науки.

Наступного року конференція відбудеться у Філадельфії де є велика українська громада. Слід подбати, щоб учасники конференції, які приїжджають на цю подію не тільки зі ЗСА і Канади, але з цілого світу, мали нагоду зацікавитися з українською громадою і тим самим пізнати краще українську культуру. На форумі цієї конференції годилося б зорганізувати товариську зустріч для українців і взагалі для тих науковців, які позитивно ставляться до української проблематики, а що найважливіше, треба забезпечити приїзд тим вечним з України, які не мають фінансових засобів, щоб приїхати до ЗСА.

Відкривається...

(Закінчення зі стор. 1)

нак „Провіста“ не замикається на просвітницькій діяльності, а видаватиме книги та організовуватиме кредитові спілки, підприємчі просвітницькі структури тощо. Сьогодні ж перед просвітниками стоїть основне завдання: активна праця у передвиборчій кампанії.

Почесний президент „Провісти“ Дмитро Павличко підкреслює, що „Провіста“ є чи не найбільшою політичною силою, тож він проситиме її підтримки в його боротьбі за мандат до нового парламенту України. За словами Павличка, тепершня виборча боротьба повинна провадитись більш делікатно і стримано.

У театрі Національної Опери України відзначено 125-річний ювілей Товариства „Провіста“. Перед присутніми виступили: голова Верховної Ради України Іван Плющ, віцепрем'єр-міністр М. Жулинський, П. Мовчан та голова Товариства „Україна“ Іван Драч. М. Жулинський зачитав привітання Президента України та вручив групі просвітан диплом про присвоєння почесних звань. Для учасників та гостей відбувся концерт майстрів мистецтва та мистецьких колективів.

26 First Avenue
New York, N.Y. 10009
Tel: (212) 473-3550

НА РІЗДВЯНІ СВАТА: КУТЯ, МАК, ГРИБИ, СВАТОЧНІ КАРТОЧКИ, КОПАНДИ (касетки — платівки), ВИСПЛАЄМО ПОШТОЮ.

ПРАЦЯ

Пошукуємо чоловіка до праці при багато-родинному домі в Queens, N.Y. Помешкання на місці. Телефонувати на (718) 784-7268 по 5-й год. веч. — питати — Кароліна

Пошукується жінку до чищення дому і біора. Платня від 300 до 370 дол. Мусить мешкати в передмісті Чикаго. Мешкання заповнене. Тел.: 1-708-393-3999

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛУІС НАЙГРО — директор
Родина ДМИТРИК
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

ПАЧКИ в УКРАЇНУ

З ДОСТАВОЮ 6-9 тижнів,
ДО ДОМУ мін. 15 фунтів

по \$0.99 за фунт

Відбираємо пакки з дому \$1.39 за фунт

Висилайте пакки UPS — \$0.95 за фунт

УВАГА!

Релігійні товариства та організації, які висилають в Україну більшу кількість товарів даємо по знижених цінах.

ПРИЙМАЄТЬСЯ ОГолоШЕННЯ СВАТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ в „СВОБОДІ“

Адміністрація „Свободи“ запрошує Читачів, Установи, Організації, Товариства, Професіоналістів, Купців і все Громадянство передати свої традиційні святочні привітання у збільшеному Різдвяному числі, що зайдуть у найдавший закусний світу.

Великий тираж „СВОБОДИ“ та відповідний зміст збільшеного святочного числа надають таким побажанням окремої вартості і значення

ЦІНИ ОГолоШЕНЬ

1 цаль через 1 шпальту	\$ 7.00	4 цаль через 2 шпальти	\$40.00
1 цаль через 2 шпальти	\$10.00	5 цаль через 2 шпальти	\$50.00
2 цаль через 2 шпальти	\$20.00	6 цаль через 2 шпальти	\$60.00
3 цаль через 2 шпальти	\$30.00	та в інших розмірах	

ОГолошення ПРИЙМАЄТЬСЯ —

за новим стилем до 10-го грудня 1993 р.
за старим стилем до 17-го грудня 1993 р.

При замовленні, ПРОШУ ЗАЗНАЧУВАТИ НА КОТРІ СВАТА. Оголошення будуть поміщені в порядку їхнього приходу, в першому числі ті, що скорше надійшли свої замовлення.

Зголошення святочних побажань, РАЗОМ З ГРОШОВОЮ ОПЛАТОЮ, залежно від величини оголошень надсилають до

„СВОБОДА“

30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302
ATT. ADVERTISING DEPT.

СОЮЗІВКА
SOYUZIVKA

Ukrainian National Association Estate

440 Madison Road, Kenton, New York 12446
24 626.5641

Найкращим різдвяно-святочним подарунком для вашої дружини буде

ПРОВЕСТИ РІЗДВО ХРИСТОВЕ з ріднею і приятелями

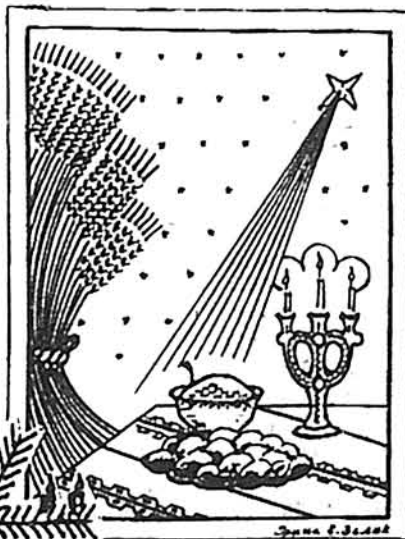
на СОЮЗІВЦІ!

Прибудьте на Союзівку і святкуйте з нами!

Від 24-25-го грудня 1993 р.
або
від 6-го до 7-го січня 1994 р.

Спеціальна оплата:

68.00 дол. — стандартні кімнати
78.00 дол. — люксусові кімнати
включає: традиційну Святу Вечерю
На Різдво — снідання і святочний обід з індиком або стейком.
Включені всі податки і наливне.
Приймається резервація враз із депозитом по 25.00 дол. від особи.
Оплата за саму Святу Вечерю 17.50 дол.
Від особи тільки за замовленням.

КРАМНИЦЯ СОЮЗІВКИ

є відкрита цілий рік

Маємо великий вибір цікавих подарунків від ялинку, як і на різні okazji.

УПРАВА СОЮЗІВКИ